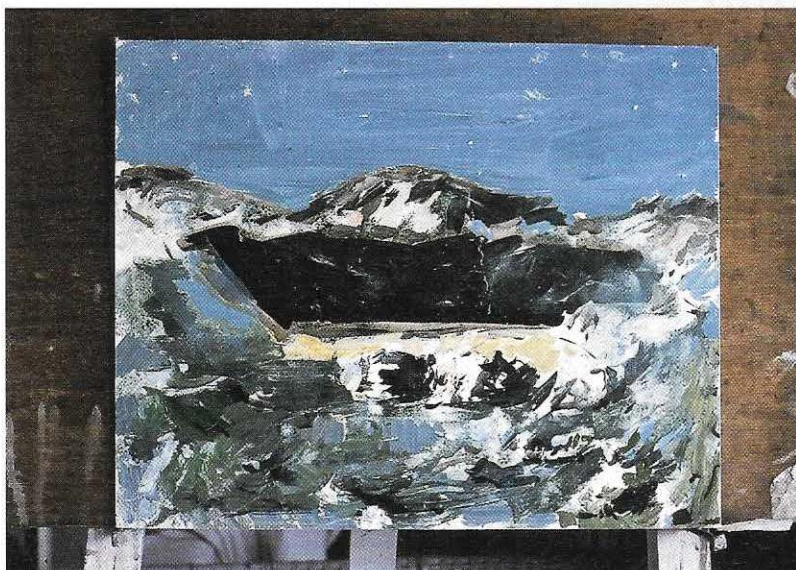

Duin wijdt een serie aan het 'Duingevoel' van al dan niet bekende Nederlanders.

Het duingevoel van Stella van Acker

RON RANZIJN

De vader van beeldend kunstenaar Stella van Acker (1953) bewaarde goede herinneringen aan zijn tijd als 'bleekneusje' in vakantiekoloniehuis Sint Egbert aan de Badweg op Schiermonnikoog. Dat leidde er na zijn huwelijk toe, dat de landmeter met zijn gezin jaarlijks vanuit het Limburgse Valkenburg met vakantie naar het Waddeneiland trok.

In haar werk fungeert Stella als bemiddelaar tussen het mysterie van de natuur en de mensen (Acryl en foto: Stella van Acker).

Er werd gewandeld en naar planten en vogels gekeken "Mijn jongste broertje kende bijna het hele vogelboek uit zijn hoofd. Daar was ik trots op!", herinnert Stella zich. Hoogtepunten vormden waarnemingen van 'burgemeesters': helemaal witte meeuwen. Steevast stonden ook fietstochten naar het meest oostelijk gelegen Willemssduin op het programma. Een hele onderneming voor vader, moeder en de vijf kinderen. Als klein kind zei Stella al, dat ze ooit op Schiermonnikoog zou gaan wonen. Dat werd toen niet altijd serieus genomen. Toen ze tijdens haar puberteit een depressieve periode doormaakte, ervoer ze op het eiland de helende kracht van de natuur. Onmiddellijk na het afsluiten van de lerarenopleiding in Tilburg (met tekenen en stofversieren als hoofdvakken) vestigde ze zich op Schiermonnikoog. Ze ontmoette daar later haar echtgenoot.

Een schildersleven aan de kust

In die tijd was ze al actief als kunstschilder, maar ze had behoefte aan meer scholing. Vijf jaar lang bezocht ze vanaf het eiland de Academie voor Beeldende Kunsten Minerva in Groningen. Docent Piet Pijn was daar voor haar een heel belangrijke leermeester. Vooral doordat hij haar leerde zich te beperken. Hij gaf haar ook de vrijheid veel op Schiermonnikoog te werken. Eigenlijk is Stella van Acker meer een zee- dan een duinmens. Niet voor niets is zij lid van de respectabele Nederlandse Vereniging van Zeeschilders. Maar de zee geeft zich niet zo makkelijk gewonnen: ze laat zich niet al te vaak schilderen. De kunstenaar werkt ook heel veel in de duinen. Iedere dag trekt ze er 's morgens per fiets op uit. De spullen achterop, op een verbrede bagagedrager. "U lijkt op een paard", zei een kind onlangs, toen zij passeerde met haar lange jas over de schilderspullen heen. Op weg vanuit het dorp naar het strand, de kwelders en de duinen wordt ze liever niet aangesproken. Ze is dan al met haar werk in de natuur bezig. Het Taoïsme kent heiligheden in de vorm van poorten, midden in de natuur. Het dorp Schiermonnikoog vormt voor haar zo'n poort naar de natuur van het eiland.

Inspiratie in de natuur

Op haar werkplek aangekomen begint ze met het lezen van gedichten. Met werk van dichters als Ida Gerhardt, Rainer Maria Rilke, Adriaan Roland Holst en Henriëtte Roland Holst probeert ze de juiste geestestoestand te bereiken om op te gaan in de omgeving en haar verbondenheid met de natuur vorm te geven. Ze voelt zich verwant met Ida Gerhardt, die het kunstenaarsschap beschouwde als een roeping en een taak. Stella van Acker vindt, dat ze een mooi beroep heeft: het opgaan in de natuur maakt haar gelukkig. Tegelijkertijd is het een zwaar beroep, omdat ze zelf degene is die zich de taak oplegt als bemiddelaar tussen het mysterie van de natuur en de mensen te fungeren. "Niemand

Bij mist of net voordat het gaat regenen komen de kleuren in de grijze of donkere lucht heel mooi uit (aquarel en foto: Stella van Acker 1985).

zit tenslotte op je werk te wachten”, merkt ze daarover op. Soms lukt het niet tijdens haar werk in de natuur de problemen van het leven opzij te zetten. Ze weet, dat ze dan beter huiswaarts kan keren. Hoe teleurstellend dat ook is. Zelfs van de schilderijen die in eerste aanzet buiten tot stand komen, krijgt uiteindelijk slechts één op de twintig haar zegen. Stella van Acker: “Daarvan weet ik dan ook zeker, dat het zuiver is!”

Een ingehouden meditatieve sfeer

Het Oerd is een van de plaatsen waar Stella rust zoekt om te kunnen schilderen en op te gaan in de natuur (foto: Sytske Dijkse).

De kunstenaar gaat zo op in haar bezigheden, dat een passant die haar aanspreekt haar bijna een hartverlamming van schrik kan bezorgen.

De voor haar plotselinge verschijning van een bezoeker verstoort haar concentratie. De toenemende recreatiedruk op het eiland maakt haar het werken dan ook niet makkelijker. Vooral op het strand is het drukker geworden. Het ultieme strand- en duingevoel ervaart ze in de herfst. In oktober en november is het op Schiermonnikoog vaak heel stil weer. Bij mist of net voordat het gaat regenen komen de kleuren in de grijze of donkere lucht heel mooi uit. Er ontstaat dan een ingehouden, meditatieve sfeer. Het voorjaar met zijn helder licht is op het eiland vaak winderig en kouder. Complicerende factor voor het werken in de vrije natuur is dan bovendien, dat in die maanden officieel tweederde van Schiermonnikoog (ruwweg het deel ten oosten van de Prins Bernhardweg) als broedgebied gesloten is voor publiek. Stella van Acker is het daarmee eens en ze wil daarom ook geen ontheffing ten behoeve van haar werk.

“Als ik op dit eiland de roep van de ganzen door de mist en het kabbelen van het water mag blijven horen, dan zal ik verder schilderen”, verwoordt Stella van Acker in haar tekst Een schildersleven aan de kust van de grijze zee haar verlangen. “Tot mijn diepste verlangen tot rust komt in mijn werk”, voegt ze er Ida Gerhardt citerend aan toe.

RON RANZIJS IS JOURNALIST EN DUINCONSULENT VOOR EGMOND VAN DE STICHTING DUINBEHOUD